

Egyszerű többség

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2013. szeptember 20-i ülése 13. számú napirendi pontja

Javaslat a Vidékfejlesztési Operatív Program 1.0 változat véleményezésének jóváhagyására

Előadó: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

A Vidékfejlesztési Miniszter 5/B/2013. (III. 26.) utasításának megfelelően a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) végzi a 2014-2020 időszakra vonatkozó Vidékfejlesztési Program társadalmi egyeztetését. A megyei önkormányzatok részére a Vidékfejlesztési Program 1.0 tervezői változatát júliusban küldték meg előzetes véleményezés céljából. A Vidékfejlesztési Program kidolgozása a többi operatív programhoz képes komoly csúszásban van, ez abból is látszik, hogy a többi operatív program esetében már érdemi információkkal szolgáló 2.0 tervezői változatok is ismertté váltak. Az uniós bizottsági tárgyalások elhúzódása és más operatív programokkal történő szinergiák kialakítása a legfőbb oka annak, hogy az operatív program várhatóan a legkésőbbi időpontban kerül majd véglegesítésre.

A Kormány a 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról szóló 1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozatában jóváhagyta a 2014–2020 közötti európai uniós források felhasználására irányuló operatív programok körét, ezen belül a Vidékfejlesztési Programot.

A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési Osztályán dolgozó szakemberek a megküldött szakmai dokumentumot (1. számú melléklet) áttekintették és véleményezték (2. számú melléklet).

A vélemények Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) részére való megküldésére a közgyűlési döntést követően kerül sor.

Kérem a Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés a .../2013. (IX. 20.)
közgyűlési határozata a Vidékfejlesztési
Program 1.0 változatának tárgyában:**

1. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Vidékfejlesztési Program 1.0 változatának véleményezéséről szóló tájékoztatást tudomásul veszi.
2. A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Vidékfejlesztési Program 1.0 változatának véleményezését a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke
Határidő: azonnal

Szekszárd, 2013. 09. 03.

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**

Vidékfejlesztési Program (VP)

2014-2020

**Célrendszer • prioritástengelyek • rövid előzetes intézkedés tartalom •
előzetes forrásallokáció**

VP 1.0

ELŐZETES, INDIKATÍV TARTALOM!!

KÜLSŐ TÁJÉKOZTATÁSRA! ELŐZETES TÁRSADALMASÍTÁSRA!

AZ 1600/2012. (XII.17.) KORM. HAT. ALAPJÁN.
AZ OP ELSŐ TERVEZETÉNEK (OP_1.0.) RÖVID SZAKMAI BEMUTATÓ ANYAGA.

NEM VÉGLEGES, TERVEZÉSI VÁLTOZAT!

Verziószám:	VP_OP_1.0_2013_0418	
Tervezési előzmények: (OP koordinációnak benyújtott változatok)	OP_1.0_2013_0410	2013.04.10
	OP_0.3_2013_0321	2013.03.21
	OP_0.2_2013_0213	2013.02.13.
	OP_0.1_2013_0131	2013.01.31.

OP tervezésért felelős minisztérium:	Vidékfejlesztési Minisztérium, VM
Tervezésért felelős államtitkárság:	Vidékfejlesztési Államtitkárság, VF ÁT
Tervezésben közreműködő háttérintézet:	Nemzeti Agrárszaktanácsadási Képzési és Vidékfejlesztési Intézet, NAKVI

Budapest, 2013. április 18.

1. Az operatív program tervezésének eddigi folyamata

Tervezési lépések

Az 1600/2012 (XII.17.) Korm. hat., illetve az OP koordináció által szabott menetrend szerint:

Tervezési lépés	Dátum	Tervezési tartalom
NFK előterjesztés OP 1.0. verzió	2013.04.16.	NFK megtárgyalja az OP első tervezetét
OP 1.0. verzió	2013.04.05.	OP első tervezete COM sablonban, valamennyi fejezet
NFK elfogadás - OP 0.3. verzió	2013.03.26.	Célok, prioritástengelyek, előzetes intézkedés tartalom, előzetes forrásallokáció – a továbbtervezés alapjául szolgál
OP 0.3. verzió	2013.03.21.	Célok, prioritástengelyek, előzetes intézkedés tartalom – belső forrásallokáció (OP adatbekérő sablon)
(PM-) OP koordinációs tárcaközi munkacsoport	2013.03.07.	OP tervezési feladatok, ütemezés OP adatbekérő sablon
Bizottsági informális egyeztetés	2013.02.25-26.	OP témakörök a PM kapcsán
OP 0.2. verzió feltöltése a BIR-be	2013.02.22.	OP sablon 1-3. fejezetek COM sablonban
TTT ülés	2013.02.22.	Beszámoló az elfogadott NFK döntésekről, a bizottsági tárgyalásra való felkészülés egyeztetése
OP 0.2. verzió	2013.02.13.	OP sablon 1-3. fejezetek COM sablonban
NFK elfogadás – OP 0.1. verzió	2013.02.06.	Prioritástengelyek indikatív listája, a továbbtervezés alapjául szolgál
TTT véleményezés – OP 0.1. verzió	2013.02.05.	OP-k indikatív prioritás listájának visszamutatása, véleményezés
OP 0.1. verzió	2013.01.31.	Fő irányok, célok, prioritástengelyek
(PM-) OP koordinációs tárcaközi munkacsoport	2013.01.23.	OP tervezési feladatok, ütemezés OP sablon és útmutató
OP 0.0. verzió	2013.01.07.	Tervezett prioritástengelyek és intézkedések (NFÜ sablon)
Tervezési adatszolgáltatás a PM-hez	2012.02.21.	Tervezési információk PP, Országspecifikus ajánlások, tematikus célok és beruházási prioritások szerint (NTH táblázat)

2. Stratégia; az operatív program illeszkedésének bemutatása az EU intelligens, fenntartható és befogadó növekedés Stratégiájához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió eléréséhez

A Vidékfejlesztési Program (VP) kidolgozása a Partnerségi Megállapodásban, azzal összefüggésben az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció tervezetében, valamint a Nemzeti Vidékstratégiában rögzített nemzeti fejlesztéspolitikai stratégiai célkitűzésekből kiindulva, az EU 2020 stratégiában, illetve Közös Stratégiai Keret (KSK) rendelettervezetben rögzített kohéziós, valamint a Közös Agrárpolitikára és az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapra (EMVA) vonatkozó agrárpolitikai és vidékfejlesztési céljaihoz igazodva történik (1. ábra).

A Program biztosítja az EU 2020 és tematikus célokhoz való hozzájárulást az alábbiak szerint:

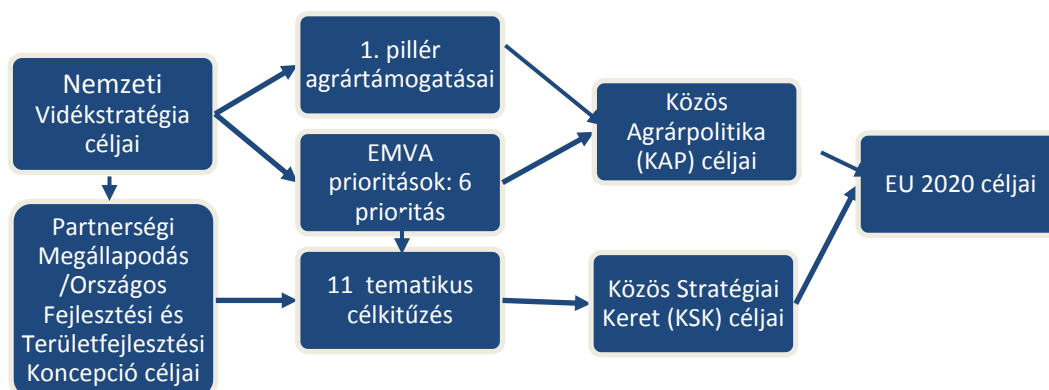
- Kiemelt figyelmet fordít a kutatás-fejlesztés-innovációt, a tudásátadást, képzést, készségek javítását, erősítését célzó fejlesztéseknek az agrár- és élelmiszergazdaságban és a vidéki gazdaságban,
- alapvető célja a fenntartható és versenyképes agrár- és élelmiszergazdaság megteremtése, az agrár- és élelmiszerszektor hozzájárulása a gazdasági fejlődéshez, a foglalkoztatáshoz, a természeti erőforrások megőrzéséhez,
- átfogó célja a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben gazdasági, szociális, közösségi intézkedésekkel.

A Program biztosítja a Közös Agrárpolitika céljaihoz való hozzájárulást az alábbiak szerint:

- Középpontjában a versenyképes, életképes mezőgazdaság és élelmiszer-feldolgozás áll,
- Hangsúlyos elemét képezi a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, azzal összefüggésben a környezetkímélő, fenntartható gazdálkodás, agrár-környezetgazdálkodás,
- Kiemelt szempontja és beavatkozási területe a vidéki térségek és közösségek lehetőségeinek bővítése, a vidéki gazdaság és helyi közösségek fejlesztése.

A Vidékfejlesztési Program beavatkozásai a kormányzati tervek szerint szorosan kapcsolódnak a **többi Operatív Program** intézkedéseivel, a vidékfejlesztés szempontját érvényesítve azokkal **szinergiában valósulnak meg**, mind a központi intézkedéseket, mind a helyi és térségi programokat tekintve.

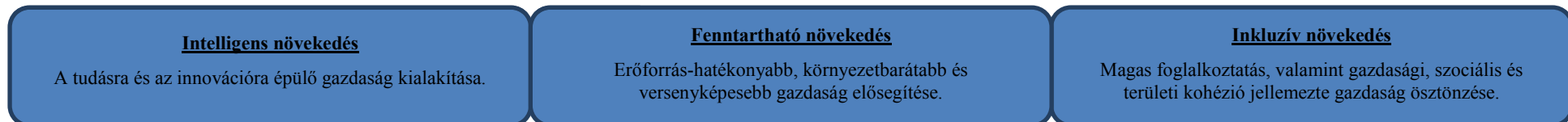
1. ábra - A program stratégiai összefüggései

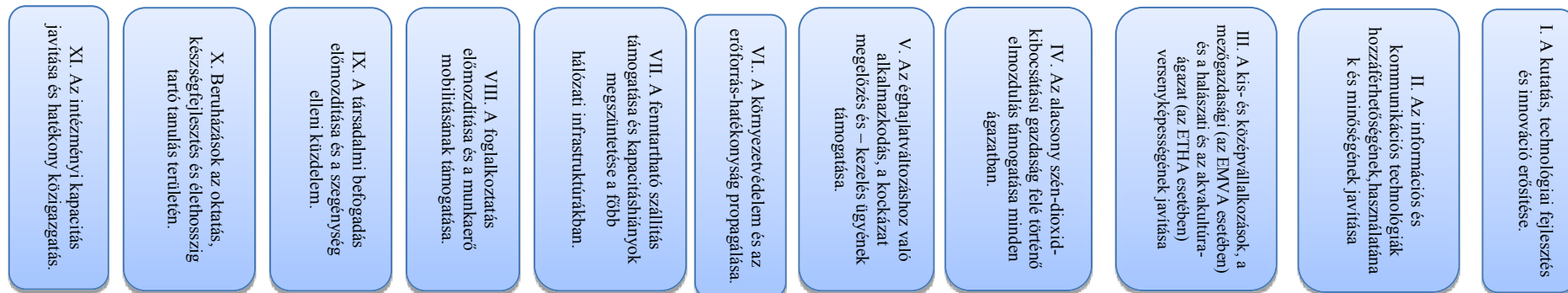

2. ábra - Vidékfejlesztési Program stratégiai környezete: az agrár- és vidékpolitikai célok kapcsolódása az EU 2020 célokhoz

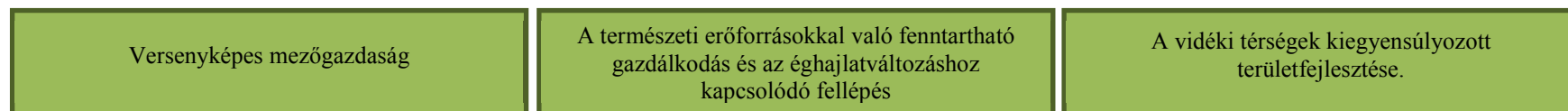
EU 2020 CÉLKITŰZÉSEI

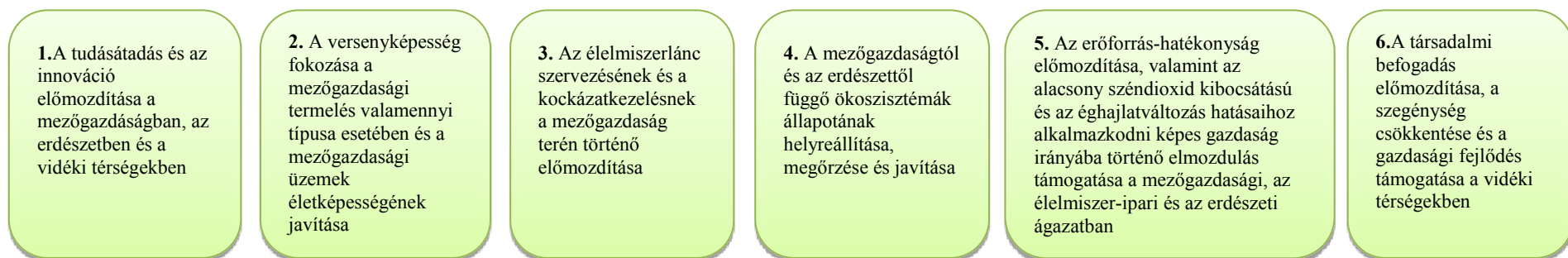
KSK TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSEK

KAP CÉLKITŰZÉSEK

EMVA PRIORITÁSOK

3. ábra –A Vidékfejlesztési Program előzetes prioritásai és fókuszterületei¹

PRIORITÁSOK					
1. A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	2. A versenyképesség fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása	3. Az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	4. A mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	5. Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban	6. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben
FÓKUSZTERÜLETEK					
1.a Az innovációnak és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben. 1.b A kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság és az erdészet, valamint a kutatás és az innováció között. 1.c Az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban.	2.a .a Szerkezetátalakítás megkönnyítése a jelentős strukturális problémákkal küzdő mezőgazdasági üzemekben, nevezetesen a csekély piaci jelenléttel rendelkező üzemekben, bizonyos ágazatokban működő piacorientált üzemekben és azon üzemekben, amelyek esetében a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálására van szükség. 2.a.b. A szerkezetátalakítás megkönnyítése az élelmiszer-feldolgozás területén 2.b A generációs megújulás előmozdítása a mezőgazdasági ágazatban.	3.a Az elsődleges termelők megfelelőbb integrálása az élelmiszerláncba a minőségrendszerek, a helyi piacokon és a rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, a termelői csoportok és a szakmaközi szervezetek révén. 3.b A mezőgazdasági üzemekben megvalósuló kockázatkezelés támogatása.	4.a A biológiai sokféleségnek többek között a Natura 2000 területeken és a jelentős természeti értéket képviselő gazdálkodás tekintetében történő helyreállítása és megőrzése, valamint az európai tájak állapotának helyreállítása és megőrzése. 4.b A vízgazdálkodás javítása. 4.c A talajgazdálkodás javítása.	5.a A mezőgazdaság általi vízfelhasználás hatékonyságának fokozása. 5.b A mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozása. 5.c A megújuló energiaforrások, a melléktermékek, a hulladékok, a maradékok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő szállításának és felhasználásának megkönnyítése. 5.d A mezőgazdaságból származó dinitrogén-oxid- és metánkibocsátás csökkentése. 5.e A szénmegkötés előmozdítása a mezőgazdaságban és az erdészetben.	6.a Segítségnyújtás a diverzifikáláshoz, új kisvállalkozások alapításához és a munkahelyteremtéshez. 6.b A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben. 6.c Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatának előmozdítása, és minőségének javítása a vidéki térségekben.

¹ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról alapján (COM (2011) 627) 2012. december 12-i verzió alapján. EMVA rendelet tervezet tartalom.

3. Az operatív program tervezett prioritástengelyei

Az EMVA szabályai szerint az egyes intézkedések több prioritás megvalósításához is kapcsolódhatnak. Jelen intézkedési lista előzetes tartalmat tükröz, a tervezés során folyamatosan pontosítjuk őket.

1. PRIORITÁS: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben

a. A prioritástengely az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- K + F szintje alacsony, nem igény orientált, területileg centralizált.
- Alacsony innováció és tudástranszfer, különösen a KKV-k szintjén.
- Hazai agrárvállalatok, élelmiszeripari és erdészeti vállalkozások K+F+I aktivitása alacsony, jellemzően nem tartanak fenn kutatórészlegeket, az állami szerepvállalás csökken.
- A hazai, iskolarendszerű (agrár) felsőoktatás, szakképzés egyre kevésbé igény-, ill. szükséglet és gyakorlat orientált.
- Szakképzettség hiánya. Gazdálkodók alacsony iskolázottsága, környezetgazdálkodási szaktudásának hiánya, hiányzó információk.

b. A prioritástengely az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása²:

- a) a gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi teljesítményének megerősítése
- e) a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja³:

Nemzeti Vidékstratégia

- 5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása
- 2. Sokszerű és életképes agrártermelés
- 4. A vidéki gazdaság létfeladatainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése

c. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

- 1. - A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése;

Kapcsolódó további tematikus célok:

- 10. - Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén.

d. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A vidék sorsa az ott élő emberek és az ott működő vállalkozások készségein, szemléletén, tudásán is múlik, kiemelten fontos ezért az oktatás, szakképzés, szakmai tanácsadás, a korszerű gazdálkodási ismeretek terjesztése. Fontos az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megteremtése is. Így jelen prioritás az alábbiakat foglalja magába:

- a vidéki térségekben működő innovációs és tudásbázisra alapozott szaktanácsadás fejlesztése;
- a mezőgazdaság, élelmiszer feldolgozás, és az erdészet, területén a kutatás-fejlesztés és innovációs, valamint a gazdasági szereplők közötti együttműködés fejlesztése;

² 1114/2013. (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.

³ 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

- a mezőgazdaság termelékenységével és fenntarthatóságával foglalkozó EIP operatív csoportjainak létrehozása és működtetése;
- a tudástőke bővítése, az egész életen át tartó tanulás és szakképzés előmozdítása az agrárgazdasági (mezőgazdaság, erdészet, élelmiszeripar) vállalkozások gazdasági és környezeti teljesítményének javítása érdekében;
- a legújabb tudományos és technikai ismereteket, lehetőségeket felhasználó, ügyfélbarát szakigazgatási szolgáltatások (jó állam) erősítése.

e. A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek
 - Képzések és a készségek, elsajátításának, valamint a szakképzési szolgáltatások támogatása
 - Bemutató projektek és tájékoztatási tevékenységek
 - Üzemvezetési csereprogramok és üzemlátogatások
 - Tanácsadók képzésének támogatása
- Tanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások
 - Szaktanácsadási szolgáltatások támogatása
 - Szaktanácsadási szolgáltatások felállítása
 - Szaktanácsadási szolgáltatások fejlesztése és kiterjesztése
- Együttműködés
 - Klaszterek és hálózatok kiépítése
 - A mezőgazdaság termelékenységével és fenntarthatóságával foglalkozó EIP operatív csoportjainak létrehozása és működtetése
 - Kísérleti projektek
 - Új termékek, gyakorlatok, folyamatok és technológiák kifejlesztése a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban
 - K+F+I együttműködés támogatása a mezőgazdaság, élelmiszerlánc és erdészeti ágazat, valamint az érintett K+F szektor szereplői között
 - Európai Unió jogharmonizációból fakadó szakigazgatási kötelezettségeknek való megfelelés (Pl. faanyag-eredet igazolási és nyomon követési rendszer, élelmiszerlánc-biztonság, stb.) és elektronikus szolgáltatások bővítésének szakmai előkészítése.
 - A szűkebben és tágabban értelmezett innováció megvalósítása adaptálva a felvevő környezetre – gazdaságok segítése az innovációban technológiai fejlesztésben és annak átadásában; illetve a potenciális fejlődést magukban hordozó alágazatok fejlesztése (pl. kiskérődzők),

f. A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

AZ intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés később fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya csökken (%)
- Aktív korú népesség részvétele az oktatásban, képzésben javul (%)
- A meglévő, közel 40 agrár-kutatóintézet pénzügyi- és humán erőforrás ellátottságának stabilizálása 2017-ig, majd fejlesztése 2020-ig
- Agrár-kutatóintézetek szaktanácsadási intenzitásának megduplázása (db)

- Agrárvonatkozású K+F ráfordítások növelése 2020-ra
- Transznacionális együttműködési programok kidolgozása a Duna Stratégia országaival 2020-ig
- Támogatott KFI együttműködési projektek és új klaszterek létrehozásának száma (db)

2. PRIORITÁS: A versenyképesség fokozása az agrárgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása

a. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- A mezőgazdaság kibocsátásán belül arányeltolódás a szántóföldi növénytermesztés irányába. Kihasztnátlan potenciálok a kertészet területén. A legelőterületre alapozott állattenyésztés a potenciáltól elmarad. Alacsonyfokú diverzifikáció.
- Forráseloszlás-koncentráció, valamint a kedvezőtlen makrogazdasági környezet miatt műszaki-technológiai lemaradás, tőkehiány az állattenyésztési és kertészeti ágazatokban.
- Az állattenyésztő ágazatokra jellemző kétpólusú üzemi szerkezet, valamint az ágazat szereplői közötti jövedelempozíciók különbségek erősödése.
- A feldolgozás versenyképességi és szerkezeti problémái (amortizáció szintje alatti befektetés, műszaki-technológiai lemaradás, elmaradott marketing)
- Alacsony szintű horizontális és vertikális együttműködések.
- Gazdatársadalom elöregedése, fiatal gazdálkodók alacsony aránya.

b. A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása⁴:

- a) a gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi teljesítményének megerősítése
- b) a foglalkoztatás növelése

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja⁵:

- Nemzeti Vidékstratégia
- 2) Sokszínű és életképes agrártermelés
 - 3) Élelmezési és élelmiszerbiztonság

c. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

3. - A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.

d. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritás a versenyképes, diverzifikált és fenntartható agrártermelés, valamint a versenyképes és fenntartható élelmiszeripar megvalósítását elősegítő intézkedéseket foglalja magába. A prioritás az alábbi tématerületekre koncentrál:

- A meglévő, üzemelő gazdaságok bel- és külpiazi versenyképességének megteremtése és/vagy fokozása érdekében történő beavatkozások összessége, amely magában foglalja a növénytermesztési- és állattartási technológiák fejlesztését, innovatív technológiák bevezetését, állategészségügyi- és állatjóléti fejlesztéseket és a produktív termelés érdekében szükséges, esetleges szerkezeti változtatásokat. Az agrárgazdasági piacaink kevés kivételtől eltekintve csak a megfelelő minőségű, azonos színvonalú termékek befogadására nyitottak. Annak érdekében, hogy a piaci igények kielégítése hazai áruval megtörténhessen, elengedhetetlen a minőségi termelésre való ösztönzés, illetve fontosságának felismertetése.

⁴1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.

⁵ 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

- Az alapanyag termelés és élelmiszer-feldolgozás terén kitörési pontot mind az alapanyag termelés, mind a feldolgozás számára a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítása jelenthet, kihasználva a kiváló beltartalmi értékekkel rendelkező alapanyagok által nyújtott lehetőségeket. Ezek alapján törekedni kell a különleges minőségű, ill. különleges fogyasztói igényeknek megfelelő termékek előállítására, a rés piacok igényeinek kielégítésére.

e. A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- Beruházások tárgyi eszközökbe
 - A meglévő, piaci alapon üzemelő növénytermesztő gazdaságok általános technológiai fejlesztése, szinten tartása - az általános technológia lemaradások egyes kultúrák esetében, illetve a hatékonysági mutatók összágazati hátránya (EU-összehasonlításban) leküzdésének elősegítése.
 - A prosperatív, nagy hozzáadott értéket termelő, a technológiai fejlesztésbe leginkább bevonható és a nemzetgazdasági szempontokból is kívánatos ágazatok hangsúlyos fejlesztése (kertészet, ültetvények). A hivatkozott ágazatok élőmunka-igénye is jelentős, amely a vidéki foglalkoztatottsági mutatókra is jelentős hatással bír.
 - A megtermelt árualap kedvezőbb piaci elhelyezésének érdekében történő beruházások támogatása, mellyel az alapanyag-termelés fázisát közvetlenül követő tevékenységek hozzáadottérték-előállítása fokozható, s amelyek elősegítik a termés kedvező beltartalmi értékeinek megmaradását, piacra juttatását (csomagolás, tárolás).
 - Nagyobb termőterület bevonása az öntözött területek körébe, illetve a meglévő öntözési rendszerek víztakarékosabb, hatékonyabb vízfelhasználást célzó berendezésekre való cseréje az egyes gazdaságokon belül.
 - A takarmány-hasznosulás és a takarmánytárolás, telepi mozgatás, minőségmegőrzés innovatív módszereinek elterjesztése, valamint alternatív takarmányozási rendszerek bevezetése.
- Állattjáértéki intézkedés
 - Az állattartó gazdaságok támogatása azon fejlesztések megvalósításában, amelyek az állatok kedvezőbb tartási körülményeinek és termelési feltételeinek kialakításában segítenek, hozzájárulva a veszélyes állatbetegségek, járványok leküzdéséhez és az állattartók munkakörülményeinek javításához.
- Élelmiszeripari üzemek szerkezetátalakításának előmozdítása (Beruházások tárgyi eszközökbe)
 - Mezőgazdasági termékek magasabb hozzáadott értéket célzó feldolgozásához kapcsolódó beruházások támogatása
 - Együttműködésben megvalósuló fejlesztések (közös logisztika, infrastruktúra stb.)
 - Innovációs Együttműködés (Operatív Csoportok és Rövid Ellátási Lánc) keretében szükséges speciális vagy kísérleti beruházások

f. A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés későbbi fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- A szerkezetátalakítási beruházáshoz kapott támogatásban részesült összes mezőgazdasági üzem.
- Mezőgazdasági beruházási támogatásban részesült gazdaságok aránya az összes jogosult vállalkozás (%) .
- Támogatott élelmiszeripari vállalkozások aránya az összes jogosult vállalkozáshoz képest (%)

3. PRIORITÁS: Az élelmiszerlánc és a nem élelmiszer jellegű termékek láncá tekintetében a láncok szervezésének és a kockázatkezelésnek az előmozdítása a mezőgazdaság terén

a. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Az élelmiszer-termékek globális árérzékenysége és az árak hullámzása miatti hazai termelői és feldolgozó vállalkozások piaci kitettsége
- Alacsony termelői és termék-előállítói szervezethez az élelmiszerláncban.
- A kiskereskedelmi láncok koncentrációjának és piacbefolyásoló képességének növekedése.
- Kevés számú és alacsony szintű horizontális és vertikális vállalati együttműködések
- Helyi és közvetlen értékesítés alacsony aránya.
- Kiseb gazdaságokban és feldolgozó vállalkozásokban a korszerű vállalkozási és általános gazdaságvezetési ismeretek és szemlélet hiánya, különösen a kockázatkezelés terén.
- A növekvő piaci kockázatok kezelésére (kockázatok csökkentésére) pénzügyi eszközök kidolgozása.
- A mezőgazdasági termelés kiegyensúlyozott jövedelemviszonyait veszélyeztető klimatikus kockázatok miatti hozamingadozás csökkentése.

b. A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokra alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása⁶:

a) a gazdasági szereplők versenyképességének javításának és nemzetközi teljesítményének megerősítése

e) a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja⁷:

Nemzeti Vidékstratégia

3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság

c. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

3. - A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.

d. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

Jelen prioritás kapcsolódva a 2. prioritásban megfogalmazottakhoz a versenyképes, diverzifikált és fenntartható agrártermelés, valamint a versenyképes és fenntartható élelmiszeripar megvalósításán túl kiemelt figyelmet kíván fordítani az Európai Unió és a nemzeti minőségi és kockázatkezelési rendszerek előmozdítására. A prioritás az alábbi tématerületekre koncentrál:

- A jelenleginél szélesebb körben ismertté kell tenni az Európai Unió minőségpolitikai intézkedéseit, kiemelten azokat az Unió szintű tanúsítási lehetőségeket, amelyekkel egy-egy termék, vagy termékcsoporthoz eredetét, ökológiai állapotát, különleges hagyományos minőségét lehet kiemelni és megkülönböztető jelzéssel ellátni a hasonló termékek kínálatából az Unió egész területén.
- Ösztönözni és segíteni kell a termelők, termelői közösségek jelentkezését és részvételét az Unió rendszereiben.

⁶ 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.

⁷ 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

- Ki kell dolgozni egy széles körű kockázatkezelési eszköztárat, és ösztönözni kell a termelőket a csatlakozásra, fokozva ezzel az üzemek piaci és klimatikus sokkokkal szembeni ellenállóképességét.
- Ösztönözni kell a termelőket a hozambiztonságot eredményező kockázatcsökkentési módszerek, eszközök használatára.
- Ki kell dolgozni a hatékony és következetes ellenőrzés rendszerét. Elő kell segíteni az értéknövelést, marketinget szolgáló nemzeti minőségi rendszerek bevezetését (termék-, termékcsoport szintű rendszerek, regionális rendszerek), ill. a már meglévő rendszerek működését tovább kell fejleszteni. Ezen kívül a rövid ellátási lánc tematikus alprogram kidolgozását is elhatározta, amelynek során a rövid ellátási láncok kialakítását, szervezését, promócióját és a termelői részvétel erősítését tűzi ki célul.

e. A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- A mezőgazdasági, erdőgazdálkodási termékek és az élelmiszerek minőségrendszereinek fejlesztése
 - Új részvétel támogatása EU minőségi rendszerekben
 - Új részvétel támogatása nemzeti minőségi rendszerekben
 - Új részvétel támogatása önkéntes terméktanúsítási rendszerekben
 - Részvétel nem élelmiszer jellegű minőségi rendszerekben (pl. PEFC)
- Termelői, vállalati együttműködések ösztönzése
 - Kis gazdasági szereplők közötti együttműködés elősegítése
- Mezőgazdasági kockázatkezelés
 - Természeti katasztrófák és egyéb katasztrófaesemények megelőzését és a sérült kapacitások helyreállítását célzó intézkedése
 - A víztározó kapacitás fejlesztése az elmúlt időszak csapadékos, majd aszályos időszakait figyelembe véve az egyes gazdaságok, illetve azok társulásai számára – bizonyos ágazatokban és méretkorlátokkal.
 - Olyan kisléptékű beruházások támogatása, amelyek elősegítik az üzem elemi károkkal szembeni védelmét és termelésbiztonságát. Szintén támogatott a minősített káresemények következtében sérült vagy megsemmisült egyes tárgyi eszközök pótlása.
- Termelői csoportok létrehozása
 - Termelői együttműködések támogatása
 - Azonos, vagy közel azonos technológiai szinten termelő, szövetkezeti alapon együttműködő, a beszerzési, termelési és értékesítési műveleteiket összehangoló termelő egységek támogatása elsősorban a hatékonyabb piaci fellépés, másodsorban a termelési színvonal emelése céljából.

f. A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés később fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- Minőségi rendszerekben résztvevő, támogatott termelők száma (db)
- Termelői vállalati együttműködésben résztvevők száma (db)

4. PRIORITÁS: A mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása

a. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Kedvezőtlen irányú vízgazdálkodási gyakorlat, vízkészletekkel való nem megfelelő vízgazdálkodás, tájgazdálkodási keretbe helyezett vízgazdálkodás hiánya.
- Diffúz tápanyagoktól és vegyszerektől terhelt felszíni vizek.
- Kedvezőtlen talajhasználat, a talaj megújuló képességét meghaladó mértékű használata, leromlása. A talajvédelmi intézkedések aránya nem elégséges.
- Kedvezőtlen faj és korösszetételű erdők, valamint a klímaváltozásnak való nagyfokú kitettség.
- A természeti értékek megőrzése szempontjából fontos területek, élőhelyek megőrzése jelentős részben aktív kezelést igényel. A természeti területek aránya és a biológiai sokféleség lecsökkent, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyengültek. Idegenhonos, inváziós fajok terjedése.
- Alacsony szintű fogyasztói egészség-és környezettudatosság.

b. A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása⁸:

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja⁹:

c) az energia- és erőforrás-hatékonyság javítása

Nemzeti Vidékstratégia

1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése

c. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

- d. 5. - az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és kezelés ügyének támogatása.

Kapcsolódó további tematikus célok:

6. - a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság támogatása.

e. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritás az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság megvalósulását célozza meg. Kiemelt figyelmet kíván fordítani a természeti értékek, ökoszisztémák és erőforrások megőrzésére, a fenntartható gazdálkodás megvalósítására. Ennek tükrében az alábbi tématerületekre koncentrálni:

- az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések;
- ökológiai gazdálkodás támogatása;
- a mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésének támogatása;
- biodiverzitás fenntartása és javítása;
- NATURA 2000 területek megőrzése
- vizeink mennyiségi és minőségi védelme;
- talajok védelme, fenntartható hasznosítása;
- erdei biodiverzitás védelme és fejlesztése kiemelten a magas természetességű erdőkben;
- minőségi rendszerek (PEFC), faanyag eredetigazolási rendszer bevezetése.

f. A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- Környezetvédelemhez és a magas természeti értéket képviselő terület közjóléti értékének növeléséhez kapcsolódó nem termelő beruházások.

⁸ 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.

⁹ 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

- az agrár-környezetvédelmi, illetve az éghajlatváltozással kapcsolatosan kitűzött célok teljesítéséhez, így a biológiai sokféleséggel összefüggésben a fajok és élőhelyek védettségi állapotához, illetve valamely Natura 2000 terület vagy egyéb, a programban meghatározásra kerülő, jelentős természeti értéket képviselő rendszerek közjóléti értékének növeléséhez kapcsolódó nem termelő beruházások.
- Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben
 - a NATURA 2000 területek és egyéb, magas természeti értéket képviselő területek védelmére és kezelésére vonatkozó tervek kidolgozása és naprakésszé tétele;
 - természeti örökség, vidéki tájak és a nagy természeti értékű területek megőrzésével, helyreállításával és korszerűsítésével – az ezekhez kapcsolódó társadalmi-gazdasági szempontokat, valamint a környezettudatosságot célzó intézkedéseket is beleértve – kapcsolatos tanulmányok és beruházások
 - olyan beruházások, amelyek a tevékenységek áthelyezésére és a vidéki településeken, illetve azokhoz közel található épületek vagy más létesítmények átalakítására irányulnak az életminőség javítása vagy a település környezeti teljesítményének fokozása céljából.
- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések.
 - Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések azoknak a mezőgazdasági termelőknek és mezőgazdasági termelői csoportoknak, valamint mezőgazdasági termelők és egyéb gazdálkodók azon csoportjainak, akik önkéntes alapon vállalják olyan műveleteknek mezőgazdasági földterületen történő végrehajtását, amelyek az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalások teljesítését szolgálják.
 - Az őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésének támogatása (állati és növényi egyaránt).
- Ökológiai termelés
 - Áttérés támogatása ökológiai termelésre, HMT után hektáronként
Azon konvencionális termelést folytató gazdálkodók támogatása, akik termelésükkel áttérnek az ökológiai gazdálkodásra.
 - Ökológiai termelés jövőbeni folytatásának támogatása, HMT után hektáronként.
Azon gazdálkodók támogatása, akik folytatják az ökológiai termelést.
- Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések
 - Kompenzációs kifizetés hektáronként a N2000 erdőterületeken
 - Kompenzációs kifizetés hektáronként a mezőgazdasági N2000 területeken
 - Kompenzációs kifizetés hektáronként a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekbe felvett mezőgazdasági területeknek
- Hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területek számára teljesített kifizetések
 - Kompenzációs kifizetések a HMT után hektáronként más, hátrányos természeti adottságokkal rendelkező területeken
 - Kompenzációs kifizetések a HMT után hektáronként egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területeken
- Együttműködés
 - Környezetvédelmi projektekre és alkalmazott környezetvédelmi gyakorlatokra irányuló kollektív megközelítések
 - Az éghajlatváltozás mérséklése vagy az ahhoz való alkalmazkodás céljából végrehajtott közös fellépések

- Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak megőrzése, a klímaváltozás hatásainak csökkentése és alkalmazkodás
 - Natura 2000 erdőkben az erdőgazdálkodási korlátozások kompenzációja biodiverzitás megőrzési céllal
 - Erdő-környezetvédelmi beavatkozások biodiverzitás megőrzési céllal innovatív erdőgazdálkodási módszerek alkalmazása, áttérés a folyamatos erdőborításra
 - Települések és természeti-kulturális értékek védelmét szolgáló közjóléti erdőgazdálkodás innovatív fejlesztése, módszerinek elterjesztése, szemléletformálás
 - Az erdők közjóléti funkciójának megőrzése és erősítése nem termelő erdészeti beruházások által: az erdei épített, valamint táji (természeti) örökség értékőrző megújítása, hasznosítása (a szabadon hozzáférhető turisztikai alpinfrázstruktúra fejlesztések is)
- Fenntartható erdőgazdálkodási rendszerek fejlesztése
 - Komplex erdészeti vízrendezési program
 - Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás erdészeti beruházásai (fafaj-politika váltás, erdőszerkezet-átalakítás)
 - Erdővédelem (katasztrófák és károsító események megelőzése, erdő-potenciál helyreállítása)

g. A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés későbbi fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- az adott célt szolgáló gazdálkodási szerződéssel érintett területek aránya az összes mezőgazdasági és erdő területből (ha)

5. PRIORITÁS: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban

a. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

- Klímaváltozásnak való nagyfokú kitettség, klímaváltozáshoz történő adaptáció, illetve mitigáció alacsony foka, valamint annak ösztönzésének elmaradása.
- Elavult telepi öntözési infrastruktúra.
- Fosszilis energiafüggőség és alacsony energiahatékonyság. (mezőgazdasági termelő épületek)
- Erőforrás-gazdálkodás nem kielégítő: elavult technológiák, állat elhelyezési és trágyakezelési problémák.
- A helyi megújuló energiaforrások, erdei biomassza, a melléktermékek, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok energiacélú felhasználási aránya alacsony.
- Erőforrás-hatékonyság gyengeségei az élelmiszeriparban (alapanyag- energia- és vízfelhasználás fenntarthatósága és hatékonysága)

b. A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása¹⁰:

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja¹¹:

- c) az energia- és erőforrás-hatékonyság javítása
- Nemzeti Vidékstratégia
- 1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése

¹⁰ 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.

¹¹ 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

- 2. Sokszínű és életképes agrártermelés
- 4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése

c. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

4. - Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban

Kapcsolódó további tematikus célok:

5. - Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és kezelés ügyének támogatása
6. - A környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság propagálása

d. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritás nagy hangsúlyt fektet a versenyképes és a fenntartható agrártermelés javítására, hiszen javítja az ágazat energiahatékonyságát, megújuló energiaforrások és melléktermékek hasznosítását, illetve csökkenti a metán és dinitrogén gázok kibocsátását. Továbbá a prioritás az alábbi tématerületekre koncentrál: természeti erőforrások hatékony használata, a megújuló képességre való tekintettel, ezzel összefüggésben a táji sokféleség, az élővilág sokféleségének, a gazdálkodás szempontjából is kulcsfontosságú természeti erőforrások, vagyis a talaj és a vízkészletek, vízbázisok védelme, mennyiségi és minőségi megőrzésük, a környezetbiztonság növelése. A megújuló energiaforrások egyik legjelentősebb potenciálja az erdőgazdálkodásban és mezőgazdaságban keletkező biomassa alapanyagok. Célunk ezen erőforrásoknak elsősorban lokális rendszerekben történő energetikai célú felhasználási arányának növelése. Az élelmiszeripari üzemek esetében külön hangsúlyt helyezünk az erőforrás-használat hatékonyságát (víz, energia, nyersanyag) javító fejlesztésekre az elérhető legjobb technológiák alkalmazásával. Az agrárgazdaság legjelentősebb hozzájárulása az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulásban az erdőtelepítések, valamint az erdő-környezeti rendszerek kialakításának folytatása, a gazdálkodók ilyen irányú ösztönzése.

e. A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

- Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések
 - Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések azoknak a mezőgazdasági termelőknek és mezőgazdasági termelői csoportoknak, valamint mezőgazdasági termelők és egyéb gazdálkodók azon csoportjainak, akik önkéntes alapon vállalják olyan műveleteknek mezőgazdasági földterületen történő végrehajtását, amelyek az agrár-környezetvédelmi és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó kötelezettségvállalások teljesítését szolgálják.
 - Az őshonos és a veszélyeztetett mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésének támogatása (állati és övényi egyaránt)
- Erőforrás hatékonyságot célzó beruházások és együttműködések
 - Nagyobb termőterület bevonása az öntözött területek körébe, illetve a meglévő öntözési rendszerek víztakarékosabb, hatékonyabb vízfelhasználást célzó berendezésekre való cseréje az egyes gazdaságokon belül.
 - Az energiahatékonyság (fűtő- és üzemanyagok, világítás, szigetelés, trágyamozgatás és -tárolás) növelése, valamint az ebből adódó környezeti előnyök fokozása a mezőgazdaságban és élelmiszeriparban. Tartalmazza azokat a kapcsolódó beavatkozásokat, amelyek a primer termelést kiszolgáló, és/vagy annak melléktermékeit (hulladékát) felhasználó tevékenységeket valósíthatják meg annak érdekében, hogy a gazdaság, mint gazdasági egység hatékonyabban, külső tényezőktől függetlenebbül működhessen. Az input eszközök

egy részének helyben történő előállítása (pl. energia) a gazdaság melléktermékeire vagy hulladékára épülő, azt hasznosító módon valósulhat meg; így az egyes gazdaságok szintjén megvalósuló energiatermelő fejlesztések, illetve energiatakarékos technológiák (pl. szigetelés, hatékonyabb világító- és szellőzőrendszerek), valamint szemléletformáló fejlesztések (minták) tartoznak e fejlesztések körébe.

f. A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés később fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- Hatékonyságjavítással fejlesztett öntözőrendszerek száma / összes meglévő öntözőrendszer (db)
- Mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemek energia, víz, alapanyag és egyéb input-hatékonyságának javítását célzó beruházások száma (db)
- N₂O/metán csökkentést célzó beruházással támogatott / teljes állomány (% LU)

6. PRIORITÁS: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben

a. A prioritás az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

A vidéki térségek leszakadása folyamatos, a nemzetgazdaságra nehezedő szociális terhek itt koncentrálódnak. Ennek fő okai az alábbi problémák:

- Kedvezőtlen szocio-demográfiai és egyéb kapcsolódó térségi trendek: Fiatalok elvándorlása; elöregedés; romló egészségi állapot; újratermelő mélyszegénység; növekvő helyi szolgáltatáshiány; kulturális örökség eróziója; szétesett helyi közösségek.
- Vidéki helyi gazdaság gyenge, kezdetleges és szervezetlen: Fejletlen és gyenge KKV szektor; helyi termelés-fogyasztási kapcsolatok hiánya; helyi termékek hiánya; innováció hiánya; együttműködések hiánya, gyenge hálózatosodás; turisztikai potenciál gyenge kihasználtsága; helyi agro-biodiverzitás kihasználtsága minimális.
- A fenntarthatósági, klíma adaptációs szempontoknak való megfelelés gyenge: Teljes fosszilis energiatülsúlyosság; természeti erőforrások degradációja (helytelen, lefolyásgyorsító vízgazdálkodás, talajpusztulás, biológiai sokféleség csökkenése); pazarló gazdálkodás (energia, ivóvíz, élelmiszer, hulladékok).
- Jelentős és tovább növekvő területi fejlettségi különbségek a vidéki térségek rovására.
- Vidéken élők által elérhető jövedelemforrások jövedelmezőségi szintje alacsony, szegénység.
- Vidéki munkanélküliség, az aktív korú inaktívak koncentrációja a vidéki területeken.
- Helyi infrastruktúra gyengesége. Szolgáltatáshiány a vidéki területeken.
- IKT kapacitás és használat alacsony szintű. Az IKT működtetéséhez, használatához szükséges megfelelő humánerőforrás hiánya.

b. A prioritás az alábbi hazai stratégiai célokon alapul:

OFTK kapcsolódó 2014-2020 prioritása¹²:

- b) a foglalkoztatás növelése
- d) a társadalmi felzárkóztatáson és a népesedési kihívások kezelése
- e) a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósítása

Hazai szakpolitikai stratégia kapcsolódó 2014-2020 célja¹³:

Nemzeti Vidékstratégia

- 4. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a

¹² 1114/2013 (III.8.) Korm. hat. a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó Partnerségi Megállapodás célrendszeréről - (1) pont.

¹³ 1074/2012. (III.21) Korm. hat. a Nemzeti Vidékstratégia végrehajtásával összefüggő feladatokról.

vidéki foglalkoztatás növelése
5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki
népesség életminőségének javítása

c. A prioritás a következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

9. - A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

Kapcsolódó további tematikus célok:

8. - A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása

2. - Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása

d. A prioritás tervezett intézkedési tartalmának rövid leírása:

A prioritás a vidéki közösségek megerősítésére, a vidéki népesség életminőségének javítására, az öngondoskodó, élhető és életképes vidék megteremtésére koncentrál. Kiemelt figyelmet fordít az alábbi területekre:

- új foglalkoztatási formák támogatása a szegénység és a munkanélküliség kezelésére: szociális gazdaság, faluvállalat stb;
- mélyszegénység kezelése és újratermelődésének mérséklése;
- a vidéki lakosság életminőségét segítő, helyi gazdaságot ösztönző alapvető szolgáltatások, infrastruktúra biztosítása beleértve a szociális alap és kiegészítő szolgáltatásokat;
- gazdasági diverzifikáció, nem mezőgazdasági vállalkozások segítése, önfoglalkoztatás fejlesztése, vállalkozóvá válás, ehhez kapcsolódóan a háztáji integráció és kapacitások kihasználása, helyi termék potenciál kihasználása közösségi helyi termék, megújuló energia kapacitások;
- a vidéki területek sokszínű kulturális (szellemi)-, épített, valamint táji (természeti) örökségének értékőrző megújítása, hasznosítása;
- a vidéki kulturális, közösségi és tudástranszferre szolgáló terek, szolgáltatások fejlesztése, IKT használat növelése
- a vidéki épített-, valamint táji (természeti) örökség értékőrző megújítása, hasznosítása;
- társadalmi befogadás előmozdítását, a roma integrációt elősegítő tevékenységek támogatása;
- a társadalmi befogadás és kohézió elősegítése a kultúra eszközeivel, szociális-közösségi fejlesztésekkel

Az intézkedések megvalósítási keretét alapvetően a CLLD eszköz használatával tervezzük. (Bővebben: A program keretében megvalósuló speciális fejlesztési modulok c. fejezetben)

e. A prioritástengelyhez kapcsolódó tervezett intézkedések struktúrája, és az egyes intézkedések keretében tervezett beavatkozások indikatív és nem teljes körű felsorolása

Az EMVA rendelettervezet az alábbi intézkedésekre tesz javaslatot a prioritáshoz kapcsolódóan, melyek véglegesítésére a későbbiekben kerül sor a többi prioritás intézkedési tartalmával összehangolva.

- Mikrovállalkozások fejlesztése, diverzifikáció
- Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben
 - Falufejlesztési, valamint a NATURA 2000/MTÉ területek kezelésére vonatkozó tervek támogatása
 - Kisméretű infrastruktúra és megújuló energia beruházások támogatása
 - Széles sávú infrastruktúra beruházások, hozzáférés biztosítása és nyilvános e-kormányzati szolgáltatások támogatása

- Beruházások támogatása a vidéki népesség számára nyújtott helyi alapvető szolgáltatások létrehozására
- Rekreációs és turisztikai infrastruktúra beruházások támogatása
- Községvezérelt helyi fejlesztések (CLLD) (Bővebben: A program keretében megvalósuló speciális fejlesztési modulok c. fejezetben)

A községvezérelt helyi fejlesztések (CLLD), a helyi akciócsoportok szervezeti kereteinek kialakítását és működését a LEADER intézkedés biztosítja, amely az alábbiak finanszírozására nyújt lehetőséget:

- LEADER kezdőcsomag
- Kapacitásépítés, képzés és hálózatépítés helyi fejlesztési stratégia kidolgozása
- Helyi fejlesztési stratégia végrehajtása
- Előkészítő technikai támogatás együttműködési projektek számára
- Területek közötti együttműködési projektek
- Transznacionális együttműködési projektek
- Működési költségek és szervezési tevékenységek

f. A prioritástengelyhez kapcsolódó megcélzott indikatív fejlesztések – nem teljes körű felsorolás:

Az intézkedéshez kapcsolódó indikátorok pontos listája és értékei a tervezés később fázisában dolgozzuk ki az EMVA indikátor listája alapján.

- vándorlási különbség ezer lakosra jutó száma a vidéki térségekben (%);
- működő vállalkozások ezer lakosra jutó száma a vidéki térségekben (db);
- kedvezményezettek száma: a vállalkozás beindításához nyújtott támogatás vidéki térségekben folytatandó nem mezőgazdasági tevékenységhez.
- projektek száma:
 - kisméretű infrastruktúra beleértve a megújuló energia beruházásokat;
 - a vidéki népesség részére biztosított helyi alapszolgáltatások;
 - turisztikai és rekreáció infrastruktúra beruházások;
 - a vidéki kulturális és természeti örökség megőrzését támogató tanulmányok és beruházások támogatása beleértve az MTÉ területeket;
 - az életminőség javítása vagy a környezetvédelmi célú tevékenységek áthelyezésére irányuló támogatások;
 - nemzetközi együttműködésre (projektek) irányuló teljes közkiadás.
- képzésben, tanácsadásban részt vettek száma (fő)

A PROGRAM KERETÉBEN MEGVALÓSULÓ SPECIÁLIS FEJLESZTÉSI MODULOK:

Közösségvezérelt helyi fejlesztések (CLLD)

A vidéki térségek és közösségek fejlesztése szempontjából kulcsfontosságúak a helyi közösség részvételével megvalósuló, a LEADER alapelvekre épülő fejlesztési programok. A CLLD alulról építkező, helyi közösségre épülő rendszere a vidéki problémák sokkal részletesebb helyi feltárását teszi lehetővé, majd ezt követően az eszköz alkalmazásával kiválaszthatóak és megvalósíthatóak a helyi problémákhoz leginkább illeszkedő beavatkozások, amelyek hatékonysága így magasabb lesz és társadalmi elfogadottsága is garantálható. Az eszköz tartalmilag a Program valamennyi Program prioritásához kapcsolódik. Utóbbi intézkedéseinek elsődleges megvalósítási keretét jelenti. Az eszköz esetében különösen fontos, hogy lehetőséget biztosít a strukturális alapokkal és a többi operatív programmal történő együttműködésre. A többalapos finanszírozás lehetősége az eddigiektől sokkal szélesebb körű stratégiák végrehajtását teremti meg.

a. A következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

Valamennyi tematikus célkitűzés érintett.

b. Az intézkedés tartalmának rövid leírása - tervezett beavatkozások témakörei:

- Kedvezőtlen szocio-demográfiai és egyéb kapcsolódó térségi trendek terén (amellett, hogy a térségi leszakadás mérséklésére továbbra is többletforrás és magasabb támogatási intenzitás javasolható):
 - helyi szociális munka megerősítése;
 - gyermekek iskolai / iskolán kívüli nevelésének fejlesztése, valamint élethosszig tartó tanulója;
 - szociális (munkaerőpiaci reintegrációt szolgáló) foglalkoztatás;
 - települési szolgáltatások fejlesztése;
 - fiatalok helybentartását segítő fejlesztések;
 - betelepülést segítő fejlesztések;
 - közösségfejlesztés, hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztése;
 - közösségi terek fejlesztése
 - kulturális örökség megőrzés és hasznosítás;
- leszakadó ntérségek lakosságának eü-i helyzetének javítása, fel
- Vidéki helyi gazdaság megerősítése terén:
 - vállalkozás fejlesztés (mikro és kisvállalkozások létrehozásának segítése – inkubáció és hasonló szolgáltatások);
 - helyi termék infrastruktúra fejlesztése;
 - helyi, KKV-k szintjén megjelenő innováció segítése (innovációs „bróker” tevékenység, pilot projektek, stb.);
 - helyi termelés-fogyasztási rendszerek létrehozása, megerősítése;
 - együttműködések, hálózatosodás (klaszterek) segítése;
 - turizmus fejlesztése;
 - helyi agro-biodiverzitás potenciáljának kiaknázása, háztáji integrációs rendszerek;
- A fenntarthatósági, klíma adaptációs szempontoknak való megfelelés terén:
 - helyi energiasztratégiák (takarékosági potenciálok és a megújuló energiaforrások használati lehetőségeinek felmérése);
 - lakossági és vállalkozói energiaracionalizálás;
 - megújuló energia (elsősorban biomassza alapú) előállítás;
 - vízviszatartó vízgazdálkodás kialakítása;
 - anti-eróziós művelésmódok és tájhasználati beavatkozások;
 - élőhelyek rehabilitációja, létrehozása és fejlesztése;

Tematikus alprogramok

Az EMVA rendelet lehetőséget ad tematikus alprogramok megvalósítására, amelyek különös jelentőséggel bíró területek sajátos szükségleteivel foglalkoznak és több prioritás megvalósítását is szolgálhatják. Jelenleg a következő alprogramok megvalósítását tervezzük.

Fiatal gazdálkodók tematikus alprogram

a. Az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

A mezőgazdasági kihívásaink közé tartozó, a népesség általános elöregedésével összhangban lévő gazdálkodói átlagéletkorának növekedésének ellensúlyozása. A kezdő gazdálkodók képzése. A gazdálkodás megkedveltetése városi fiatalokkal.

b. A következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

3. - A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.

Kapcsolódó további tematikus célok:

2. - Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása

8. - A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása

9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

c. Az intézkedési tartalmának rövid leírása:

Vállalkozási tevékenység megkezdéséhez nyújtott támogatás olyan fiatal mezőgazdasági termelők számára, akik első alkalommal kezdenek gazdálkodásba mezőgazdasági üzemben.

Gazdaságátadás ösztönzése olyan idős gazdálkodók esetében, akik átadják gazdaságukat fiatal termelőknek.

Beruházások és szaktanácsadási-képzési tevékenységek igénybe vétele esetén speciális szabályok kidolgozása a fiatal gazdálkodókra (pl. támogatásintenzitás); farmgyakornoki program támogatása; bemutató gazdaságok támogatása.

Inkubátorházak, mezőgazdasági vállalkozások elindításának segítése.

Rövid ellátási lánc tematikus alprogram

a. Az alábbi hazai problémák megoldására irányul:

Jelenleg a helyi feldolgozás és helyi értékesítés a legtöbb térségben helyi piacok, vagy egyéb helyi szervezésű értékesítési lehetőség hiányában nem teljesen megoldott. A helyi értékesítés aránya alacsony.

b. A következő EU tematikus célkitűzéshez járul hozzá:

3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása.

Kapcsolódó további tematikus célok:

2. Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása

8. A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása

9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

c. Az intézkedés tartalmának rövid leírása:

A tematikus alprogram a rövid ellátási láncok kialakítását, szervezését, promócióját és a termelői részvétel elősegítését tűzi ki célul. A „rövid ellátási lánc” az együttműködés, a helyi gazdasági fejlesztés, valamint a termelők és a fogyasztók közötti szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatok iránt elkötelezett, kevés számú gazdasági szereplő által alkotott ellátási lánc. A következő években kiemelt figyelmet kell fordítani, hogy a helyi – többek között a saját termelésű – élelmiszerek arányának növelésére.

4. Az operatív program tervezett tartalmának összefoglalása – előzetes, indikatív jellegű információk

PRIORITÁS	Kapcsolódó tematikus célkitűzés	Fókuszterületek	Prioritásokhoz kapcsolódó nemzeti		Prioritáshoz kapcsolódó intézkedések (indikatív)	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forrássarány (OP-n belül) %
			Stratégiai célok	Fejlesztési területek				
1. A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	(1) A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése (10) Beruházások az oktatás, készségfejlesztés és élethosszig tartó tanulás területén	(1.a) Az innovációnak és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben (1.b) A kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság és az erdészet, valamint a kutatás és az innováció között (1.c) Az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban	Tájak természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése. Sokszínű és életképes agrártermelés. Élelmezési és élelmiszerbiztonság. A vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása.	Kutatás, képzés, szaktanácsadás, innováció az alábbi területeken: Fenntartható biológiai alapok, alkalmazkodás klímaváltozáshoz Fenntartható erdőgazdálkodás fejlesztése Klimaváltozás megelőzése és a hatásaihoz való alkalmazkodás Vidéki szellemi és fizikai infrastruktúra, egészségfejlesztés, életképes vidéki települések, helyi közösségek Növényi alapanyag előállítás Állattenyésztés, állattartás Területi vízgazdálkodás Fenntartható melléktermék hasznosítás Versenyképes és fenntartható élelmiszeripar Fenntartható agrárszerkezet és termeléspolitika	Tudásátadás és tájékoztatási tevékenységek Tanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások Együttműködés	EMVA	Döntés folyamatban!	3 %
2. A versenyképesség fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása	(3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása	(2.a.a) Szerkezetátalakítás megkönnyítése a jelentős strukturális problémákkal küzdő mezőgazdasági üzemekben, nevezetesen a csekély piaci jelenléttel rendelkező üzemekben, bizonyos ágazatokban működő piacorientált üzemekben és azon	Versenyképes, diverzifikált, fenntartható agrártermelés és kockázatkezelés Hozzáadott érték növelése a magyar élelmiszer-gazdaságban Sokszínű és életképes agrártermelés „Fiatal gazdálkodók tematikus alprogram”	Növényi alapanyag előállítás Állattenyésztés, állattartás Területi vízgazdálkodás Fenntartható melléktermék hasznosítás Versenyképes és fenntartható élelmiszeripar Fenntartható agrárszerkezet és termeléspolitika	Beruházások tárgyi eszközökbe Állatjóléti intézkedés Élelmiszeripari üzemek szerkezetátalakításának előmozdítása (Beruházások tárgyi eszközökbe)	EMVA	Döntés folyamatban	42 %

PRIORITÁS	Kapcsolódó tematikus célkitűzés	Fókuszterületek	Prioritásokhoz kapcsolódó nemzeti		Prioritáshoz kapcsolódó intézkedések (indikatív)	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forráсарány (OP-n belül) %
			Stratégiai célok	Fejlesztési területek				
		üzemekben, amelyek esetében a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálására van szükség (2.a.b)A szerkezetátalakítás megkönnyítése az élelmiszer-feldolgozás területén (2.b) A generációs megújulás előmozdítása a mezőgazdasági ágazatban.						
3. Az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	(3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása	(3.a) Az elsődleges termelők megfelelőbb integrálása az élelmiszerláncba a minőségrendszerek, a helyi piacokon és a rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, a termelői csoportok és a szakmai szervezeteik révén (3.b) A mezőgazdasági üzemekben megvalósuló kockázatkezelés támogatása	Versenyképes, diverzifikált, fenntartható agrártermelés és kockázatkezelés Hozzáadott érték növelése a magyar élelmiszer-gazdaságban Élelmezési- és élelmiszerbiztonság A rövid ellátási láncok kialakítása, szervezése, promóciója és a termelői részvétel erősítése Sokszínű és életképes agrártermelés Élelmezési- és élelmiszerbiztonság	Termelői együttműködések Versenyképes és fenntartható élelmiszeripar Minőségpolitika – EU és nemzeti minőségi rendszerek alkalmazásának előmozdítása Hozzáadott értéknövelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac Területi vízgazdálkodás Kockázatkezelés Klímaváltozás megelőzése és a hatásaihoz való alkalmazkodás	A mezőgazdasági, erdőgazdálkodási termékek és az élelmiszerek minőségrendszereinek fejlesztése Termelői, vállalati együttműködések ösztönzése Termelői csoportok létrehozása	EMVA	Döntés folyamatban	3 %
4. A mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása,	(5) Az éghajlatváltozás hoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés	(4.a) A biológiai sokféleségnek többek között a Natura 2000 területeken és a jelentős természeti	Fenntartható erdőgazdálkodás Sokszínű és életképes agrártermelés	Fenntartható biológiai alapok, alkalmazkodás klímaváltozáshoz Fenntartható erdőgazdálkodás fejlesztése Az erdők jóléti funkciójának	Környezetvédelemhez és a magas természeti értéket képviselő terület közjóléti értékének növeléséhez kapcsolódó nem termelő	EMVA	Döntés folyamatban	26 %

PRIORITÁS	Kapcsolódó tematikus célkitűzés	Fókuszterületek	Prioritásokhoz kapcsolódó nemzeti		Prioritáshoz kapcsolódó intézkedések (indikatív)	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forráсарány (OP-n belül) %
			Stratégiai célok	Fejlesztési területek				
megőrzése és javítása	és és -kezelés ügyének támogatása (6) A környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság propagálása	értéket képviselő gazdálkodás tekintetében történő helyreállítása és megőrzése, valamint az európai tájak állapotának helyreállítása és megőrzése (4.b) A vízgazdálkodás javítása (4.c) A talajgazdálkodás javítása	Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése Versenyképes, diverzifikált, fenntartható agrártermelés és kockázatkezelés	megőrzése, erősítése Mezőgazdasági tevékenységhez kötődő természeti értékek, ökoszisztémák és erőforrások megőrzése, fenntartható hasznosítása Klímaváltozás megelőzése és a hatásaihoz való alkalmazkodás Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata Vidéki környezetminőség javítása Területi vízgazdálkodás Fenntartható erdőgazdálkodás fejlesztése Az erdők jóléti funkciójának megőrzése, erősítése	beruházások. Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések. Ökológiai termelés Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések Hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb sajátos hátrányokkal rendelkező területek számára teljesített kifizetések Együttműködés Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak megőrzése, a klímaváltozás hatásainak csökkentése és alkalmazkodás Fenntartható erdőgazdálkodási rendszerek fejlesztése			
Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az	(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban (5) Az éghajlatváltozás hoz való	(5.a) A mezőgazdaság általi vízfelhasználás hatékonyságának fokozása (5.b) A mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozása (5.c) A megújuló energiaforrások, a	Versenyképes, diverzifikált, fenntartható agrártermelés és kockázatkezelés Fenntartható erdőgazdálkodás Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése	Növényi alapanyag előállítás Területi vízgazdálkodás Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata Állattenyésztés, állattartás Fenntartható melléktermék hasznosítás Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata Fenntartható melléktermék hasznosítás Fenntartható erdőgazdálkodás	Az agrár-környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos kifizetések Ökológiai termelés Erőforrás hatékonyságot célzó beruházások és együttműködések	EMVA	Döntés folyamatban	5 %

PRIORITÁS	Kapcsolódó tematikus célkitűzés	Fókuszterületek	Prioritásokhoz kapcsolódó nemzeti		Prioritáshoz kapcsolódó intézkedések (indikatív)	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forráсарány (OP-n belül) %
			Stratégiai célok	Fejlesztési területek				
élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban	alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és -kezelés ügyének támogatása (6) A környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság propagálása	melléktermékek, a hulladékok, a maradékok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő szállításának és felhasználásának megkönnyítése (5.d) A mezőgazdaságból származó dinitrogén-oxid- és metánkibocsátás csökkentése (5.e) A szénmegkötés előmozdítása a mezőgazdaságban és az erdészetben		fejlesztése Fenntartható biológiai alapok, alkalmazkodás klímaváltozáshoz Az erdők jóléti funkciójának megőrzése, erősítése Mezőgazdasági tevékenységhez kötődő természeti értékek, ökoszisztémák és erőforrások megőrzése, fenntartható hasznosítása Klímaváltozás megelőzése és a hatásaihoz való alkalmazkodás				
6. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben	(2) Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása (8) A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása (9) A társadalmi befogadás előmozdítása és	(6.a) Segítségnyújtás a diverzifikáláshoz, új kisvállalkozások alapításához és a munkahelyteremtéshez (6.b) A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben (6.c) Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatának előmozdítása, és minőségének javítása a vidéki térségekben	A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása A vidék gazdasági létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás bővítése Versenyképes, diverzifikált, fenntartható agrártermelés és kockázatkezelés Hozzáadott érték növelése a magyar élelmiszer-gazdaságban Sokszínű és életképes agrártermelés	Helyi gazdaságfejlesztés Fenntartható melléktermék-hasznosítás Versenyképes és fenntartható élelmiszeripar Mezőgazdasági tevékenységhez kötődő természeti értékek, ökoszisztémák és erőforrások megőrzése, fenntartható hasznosítása Helyi gazdaságfejlesztés Vidéki szellemi és fizikai infrastruktúra, egészségfejlesztés, életképes vidéki települések, helyi közösségek	Mikrovállalkozások fejlesztése, diverzifikáció Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben <i>Közösségvezérelt helyi fejlesztések</i>	EMVA	Döntés folyamatban	17 %

PRIORITÁS	Kapcsolódó tematikus célkitűzés	Fókuszterületek	Prioritásokhoz kapcsolódó nemzeti		Prioritáshoz kapcsolódó intézkedések (indikatív)	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forráсарány (OP-n belül) %
			Stratégiai célok	Fejlesztési területek				
	a szegénység elleni küzdelem							
TERVEZETT TEMATIKUS ALPROGRAMOK – A PRIORITÁSOKHOZ KAPCSOLÓDVA								
Fiatal gazdálkodók tematikus alprogram								
3. Az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	2) Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása	(3.a) Az elsődleges termelők megfelelőbb integrálása az élelmiszerláncba a minőségrendszerek, a helyi piacokon és a rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, a termelői csoportok és a szakmaközi szervezetek révén	Hozzáadott érték növelése a magyar élelmiszer-gazdaságban Sokszínű és életképes agrártermelés	Versenyképes és fenntartható élelmiszeripar Fenntartható agrárszerkezet és termeléspolitika		EMVA	Döntés folyamatban	- %
6. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben	(8) A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása (9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	6.b A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben	A vidék gazdasági létezésének biztosítása, a vidéki foglalkoztatás bővítése A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása					
Rövid ellátási lánc tematikus alprogram								
3. Az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	2) Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása	(3.a) Az elsődleges termelők megfelelőbb integrálása az élelmiszerláncba a minőségrendszerek, a helyi piacokon és a rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, a termelői csoportok és a szakmaközi	Hozzáadott érték növelése a magyar élelmiszer-gazdaságban Élelmiszer- és élelmiszerbiztonság	Versenyképes és fenntartható élelmiszeripar Hozzáadott értéknövelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac		EMVA	Döntés folyamatban	- %
6. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység	(8) A		A vidék gazdasági létezésének biztosítása, a vidéki foglalkoztatás bővítése A rövid ellátási láncok	Helyi gazdaságfejlesztés				

PRIORITÁS	Kapcsolódó tematikus célkitűzés	Fókuszterületek	Prioritásokhoz kapcsolódó nemzeti		Prioritáshoz kapcsolódó intézkedések (indikatív)	Forrás (Finanszírozó Alap)	Keret összeg (Mrd Ft)	Forráсарány (OP-n belül) %
			Stratégiai célok	Fejlesztési területek				
csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben	foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása (9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	szervezetek révén 6.b A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben	kialakítása, szervezése, promóciója és a termelői részvétel erősítése					
								TS: 4 %
Összesen								

2. melléklet
Melléklet a/2013. (IX.20.) közgyűlési határozathoz

A Vidékfejlesztési Program 1.0 változatára adott észrevételek

Általános észrevételek

1. Az 1.0-ás változat nem alkalmas még arra, hogy konkrét tartalmi és szakmai észrevételeket tehessünk, mert az általános fejezetrészek nem kellőképpen részletezik a konkrét fejlesztési elképzeléseket a 2014-2020 időszakra a vidékfejlesztés területén.
2. A prioritások megfogalmazása néhány esetben nincs teljesen összhangban a hozzá tartozó intézkedésekkel.
3. Bár a 4. és az 5. prioritás is foglalkozik agrár-környezetvédelemmel és klímaváltozással, a víztározás és öntözés kérdése csak érintőlegesen szerepel a két fejezetben. A vízgazdálkodás és vízrendezés mezőgazdasági szempontból kiemelten fontos, ezért véleményünk szerint ezzel a témakörrel önálló fejezetben kellene foglalkozni a VP-ben.
4. Ugyancsak hiányoljuk az állattenyésztés és a növénytermesztés egyensúlyának helyreállítása céljából tervezett intézkedéseket. A beavatkozásoknak, a mezőgazdaságnak a GDP-hez illetve a foglalkoztatottsági szinthez való hozzájárulás arányának növelését, valamint a növénytermesztésen belül a monokultúras termesztési technológiák irányában történt eltolódás enyhítését kellene elősegítenie.
5. Véleményünk szerint a prioritásokon belül, akár a beavatkozások szintjén, akár horizontális szinten, az együttműködésre való ösztönzés nem jelenik meg kellő mértékben, habár ez sok kistermelő szinte egyetlen lehetősége a fenntartható gazdálkodásra.
6. A dokumentumból nem derül ki, hogy a meghatározó, a jelentősebb mezőgazdasági szereplőkkel, érdekvédelmi szervezetekkel történt-e előzetes egyeztetés a tervezési folyamat eddigi szakaszában, ugyanakkor ez elengedhetetlen egy jó szakmai tervdokumentum elkészítéséhez.